

T. B. M. M.
ZABIT CERİDESİ

Yirmi Üçüncü İnikat

27 Kânunuevvel 1927 Pazartesi

MÜNDERECAT

	Sayfa
1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI	174
2. — HAVALE EDİLEN EVRAK	174
3. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MARUZATI	174
1. — Meclis Hesaplarının Tetkiki Encü- meninin Raporu ve cetveli.	174:186

1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI

22 nci İnikat

24 . 12 . 1927 Cumartesi

Kâzım Paşanın riyasetlerinde inikat ederek Malatya Mebusu Başvekil İsmet Paşa hazretleri tarafından verilen takrir üzerine müzakere cereyan etmiş ve neticede mezkûr takririn Adliye ve Teşkilâtı

Esasiye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene havalesi karargir olduktan sonra inikata nihayet verilmiştir.

Reis

Kâtip

Kâzım

Kâtip

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Teklifler

1. — *İstanbul Mebusu Süreyya Paşanın, tapu senetlerinde muharrer kıymetin kıymeti hakikiye olmasına ve istimlakâtın iş bu kıymete göre icra edilmesine dair teklifi kanunisi.*

(Adliye, Maliye ve Bütçe Encümenlerine).

2. — *İstanbul Mebusu Süreyya Paşanın, memleketimizde icrayı faaliyet eden bilumum bankaların ecnebi parası ile muamele ve ikraz yapamayacaklarına dair teklifi kanunisi.*

Mazbatalar

(Ticaret ve Maliye Encümenlerine).

3. — *Seyri Sefain İdaresinin 1928 senesi bütçesi hakkında 1/54 numaralı Kanun lâyhası ve Bütçe Encümeni mazbatası.*

(Ruznameye).

4. — *Meclis hesaplarının tetkiki encümeninin raporu ve cetveli.*

(Ruznameye).

BİRİNCİ CELSE

Açılma Saati; Saat : 14,45

REİS : Kâzım Paşa

KÂTİPLER : Ruşen Eşref Bey (Afyonkarahisar), Ali Bey (Rize)

REİS — Celseyi açıyorum.

3. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MARUZATI

1. — *Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeninin Raporu ve cetveli. (1)*

REİS — Efendim; bugünkü ruznamemizin birinci maddesinde Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeninin raporu ve cetveli vardır. Bu rapor okunacaktır.

(Rapor okundu).

REİS — Efendim mazbata hakkında encümen izahat verecektir.

MAZHAR MÜFİT BEY (Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni Namına Murakıp) (Denizli) — Efendim yeni nizamnamei dahilininin 64 ncü maddesi; Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümenine, malûmu ihsanınızdır ki veznenin tetkik, teftişi vazifesini de vermiştir.

(1) Zaptın sonuna merbuttur.

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Yozgat) — Evvelce de vermiştir.

MAZHAR MÜFİT BEY (Devamla) — Eski ni-zamnamede yoktur.

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Yozgat) — Vardır şimdi okurum aynen.

MAZHAR MÜFİT BEY (Devamla) — Okuyunuz. Encümeniniz bu selâhiyeti kanuniyeye istinaden evvelemerde veznenin teftişine iptidar eylemiştir. Veznenin bir milyon dokuzyüzbeş bin dörtyüz lira bir kuruş mehuzaatı ve 798 080 lira 60 kuruş metfuatı olduğu anlaşılıyor, ki bu miktar metfuat muhasebe hesabına geçmiş ve usulüne muvafıktır. Şu halde şu metfuatı mehuzaattan tenzil edersek bakıyeyi bulacağız. Bakıyenin (21 360) lirası İş Bankasında ve 10 bin lirası da kasada naklen mevcut, fakat bu 10 bin liranın 3 bin küsur lirası gayri kabili tedavül ve fersüde evrakı nakliyedir. Hatta bunun içinde, kanunen zamanı mu-badelesi mürür etmiş 5 ve 20 kuruşluk evrakı nakliye de vardır. Bundan başka kısmen ihticace gayri sa-lih, usul ve kavanine gayri muvafık bir takım senedat da vardır ki bunlar da dahil olduğu halde senedatın muhtevi bulunduğu meblâğ mecmuu (973 133) lira (10) kuruşa bâliğ oluyor. Şu halde bankadaki mevcut ile beraber kısmen ihticace salih olanlar ve olmayanların mecmuunu cem edipte veznede mevcut olması lâzım gelen mebalığden tenzil edersek veznedarın (102 826) lira (31) kuruş zimmeti olduğu tahakkuk etmiştir. Fakat bu zimmet 17 Kânunuevvel öğ-leye kadar olan zimmettir. Çünkü hesabı o dakikada kat edilmiştir. Bu tahakkuk ettirilen zimmet alelu-sul bir zabıt yapılmış ve hesabın doğru olduğuna dair muhasebeci beyle ve zimmeti olduğuna dair vez-nedar tarafından tasdik ettirilmiştir ve ziri de bittabi encümen tarafından tasdik edilmiştir. İş ehemmiyetli gören encümen derhal makamı riyasete keyfiyeti arz etmiş ve makamı riyaset de icap eden muameleye bit-tabi tevessül etmiştir. Şimdi bu tetkikat bu raddeye vâsil olduğu zaman veznedar bize 8 bin liralık bir bor-cun Cebeli Bereket Mebusu Ali Rıza Bey tarafından tesviye edildiği ve paranın 5 bin lirası Cebeli Bereket Mebusu Avni Paşanın borcu olduğu, fakat bu senen ahirinde Rıza Bey tarafından tesviye edileceği muharrer olduğunu ve bunun Rıza Bey tarafından tesviye edildiğini ve mütebaki 5 bin liranın 8 bin lira-ya kadar varan miktarın da Rıza Beyin kendi borcuna mahsup edildiği ifade edilmiş ve senedi var mı diye sorulduğu zaman senedatı para tevdi edildiği için Rıza Beye iade edildiğini söylemiştir; fakat beyefen-

diler Rıza Bey dün değil evvelisi gün bu senetleri bize göstermiştir. Fakat veznedarın söylediği zaman vez-ne teftiş edilmiş ve zimmet tahakkuk ettirilmiş idi. Bu senedi göstermemiş idi. 102 826 lira 31 kuruş zim-meti imza ettikten sonra bu miktar tamamen borcum değildir. Çünkü Avni Paşanın da (22 600) liralık se-nedatı vardır dedi ve bu senedatı encümene ibraz etti. Efendiler encümeniniz bu senedatı tetkik ettiği za-man, bunları nakten kabul edilecek vaziyette ve He-yeti Celileyi, kasayı temin edecek tarzda görmedi. Bunlar bir ticari mahiyetine ait senedat idi. Avni Pa-şa bu senedatla (20 600) lirayı doğrudan doğruya vez-neden almamıştır.

Avni Paşa muhtelif tarihlerde, dışardan, bazı ke-sandan, müteaddit kesandan istikraz etmiş, borç al-mış, senet vermiş. Bu senetlerden bir tanesinden maa-dası, hariçteki kesan tarafından sandığa ciro edilmiş. (Kesan kimdir sesleri) efendim, Kesan şunlardır : Avni Paşa, Tahtakalede kireççi Hasan Baba namın-da birinden para almış, alabilir. Hasan Baba da bu-nu ciro etmiş, belki Avni Paşa'nın haberi bile yoktur. Kezalik Balık Pazarında Çerkeşli Abdülvahit Beyden para almış, sonra Tahtakalede ekmekçi Manastırlı İbrahim Etem Efendiden para almış; bunlar da ciro edilmiş. Bu senetleri de veznedar ibraz ediyor iki bun-ların birinin arkasında cirosu da yoktur. Bu 9 400 liralık bir senettir. Bunlar veznede zuhur ediyor. Bun-lardan başka beyefendiler; veznedar Hacı, İlyas Sami Beyefendiden 4 bin lira matlubu olduğunu ve Âsaf Beyefendiden de arsa bedeli olarak 1 000 lira mat-lubu olduğunu ifade etmiştir. Fakat İlyas Sami Bey-den matlubu şudur : İlyas Sami Bey bağ ve hanesini 3 bin liraya, bir de otomobilini 1 000 liraya Hacı'ya satıyor. İlyas Sami Bey 4 bin liraya bunları sattım, takriri de vereceğim diyor. İmzası da şudur. Fakat sonra veznedar bu senedin arkasına kendi kendine bir hesap yazmıştır, orada diyor ki : 3 500 lira matlubum kalmıştır ve takrir muamelesi olmamıştır, ben evi ba-ğ ne yapayım, ben 3 500 lirayı isterim, matlubum-dur.

Âsaf Beyefendiye gelince; biz takrir de verdik, bir arsa almıştık. Sonra Âsaf Bey arsayı almaktan imtina etti, ben arsayı ne yapayım, Âsaf Beyin bor-cudur, buna dair bir senet te yoktur.

Bundan sonra efendiler; Divanı Muhasebat mu-rakiplerinden bir efendi, - ki Divanı Muhasebat ile Meclis arasında mutemetlik vazifesini ifa ediyor - şu senetle 1 000 lira alıyor. Senedi okuyorum : Yal-nız 1 000 liradır.

1 Mayıs 1341 tarihinden itibaren mahiye % 60 para faiz tediye edilmek ve talep edildiği zaman defaten ödenmek üzere berveçhi - bâlâ 1 000 lirayı Büyük Millet Meclisi Veznedarı Hacı Beyden aldım. 30 Nisan 1341

Ve yine mutemet efendi, iki kıta senetle sırf şahsı için, çünkü mutemedin Divanı Muhasebat namına aldığı paraları müşir diğer senedatta, Divanı Muhasebat masarifine sarf edilmek üzere kaydı vardır. Bu senetlerde bu kayıt yoktur. Şahsi olduğu belli oluyor. Doğrudan doğruya (Büyük Millet Meclisi Veznedarı Hacı Mehmet Beyden berveçhi bâlâ 7 bin lira makbuzum olmuştur) Böyle iki senet var. Biri 7 bin, diğeri 7 500 liralık (İmza ne sesleri) 6 Teşrinievvel 1927. İmza : Divanı Muhasebat Umuru Hesabiye Müdür Vekili Murakıp Emin Bey.

Kısmen ihticaca gayri salih birtakım senedat bulunduğunu arz etmiştim. Bu senedatın müfredatı şudur :

Meclis memurları avans almışlar, miktarı 34 987 liradır. Riyaseticumhur memurlarının avansı 3 740 liradır. Divanı Muhasebat memurlarından Murakıp Emin Efendinin arz ettiğim 14 500 lirası da dahil olarak 18 007 lira avans almışlar. Şu halde avans olarak veznedar 56 734 lira para vermiştir.

Malumu ihsanınız bu avanslar esasen kavanine muvafık olmamakla beraber teamüle göre hiç olmazsa avans verilirken idare memurlarının bir kararına iktiran etmesi lazım gelirdi.

Bu senedatın bazısında idare memurlarının böyle bir kararı var. Mesela : «Falan efendiye 3 maaş nispetinde avans veriniz» diye karar vardır. Fakat diğerlerinde maatteessüf böyle bir karar yoktur. Hot-behot kendi kendine memurine bu 5 673 444 kuruş vermiştir. Mamafih bu senedat içinde zan ve tahmin ettiğimize göre eshabı tarafından tediye edipte deyin senedatı alınmamış hesaplarda vardır.

Sonra beyefendiler; ikinci kalemimiz mutemetlere verilen paralardır ki, onların da miktarı mazbatamıza leffen takdim ettiğimiz hesap pusulasında muharrerdir. Onlar avanstır. Tabii avans hakkındaki ahkâmı kanuniyeye tevfikan müddetleri gelmemiştir. Müddetleri bittiği zaman, bittabi muameleyi kanuniyeyi ifa için evrakı müspitesi aranacaktır.

Azayı kırama gelince : Hilafı usul ve kanun bir muamelesine tesadüf etmemişizdir. Çünkü burada gösteriyor. Bir numaralı bordro mucibince azayı kıram tahsisatına verilen, iki numaralı bordro mucibince azayı kıram tahsisatına verilen sarfiyat vardır ki

bunlar muayyen olan makbuzlarla fişe raptedilmiş olan sarfiyattır ki bunları kabul ettik.

Sonra hesabımızda azayı kıram tahsisatına ve harcırahına avans olarak verilen miktar vardır. Efendiler; burada avans dediğimiz şey şudur :

Malumuâliniz, geçen seneki bütçemize, mevcut azanın adedine göre meblağ ve harcırah vaz edilmiş iken bu seneki azanın adedi fazladır. Binaenaleyh; onların da harcırah ve tahsisatı verilmek lazımdır ve bunun için tahsisatı munzamma alınmak üzere. İşte burada görülen avans odur ki hususi bir şey değildir. Her aza kendi tahsisatına mahsuben idarenin kararı ile 300, 400 lira alabilmiştir. Alabilir, hakkıdır. Bunda usulsüz bir şey değildir.

Sonra azayı kıramın, odun, kömür borçlarına rastgeldik. Malumuâliniz, buraya geldiği zaman kooperatiften odun, kömür alınmış. Tabii o da tahsisattan kesilecektir.

Sonra Memurin Muhakemat Heyetinin hakkı huzuru vardır. Bundan sonra memurinin odun ve kömür borçları vardır.

Bir de mebusanı kıram için kooperatiften alınan malzeme fişleri vardır. Bunlar bittabi derdesti mahsuptur. O da muayyendir. Herkesin tahsisatından kesilecektir.

Şimdi beyefendiler; bu ihticaca gayri salih olan senedat ve belki de birçok zevatın, avans aldığı miktarı tediye etmiş olduğu halde senetlerini almadıkları katiyen vâridi hatırdır ve bu senedatın kâffesini ihticaca sâlih farzettiğimiz halde, tenzilini yaptıktan sonra maatteessüf vezne açığı yine 10 282 631 kuruş zuhur etmektedir ve bu veznedarın zimmetinde gözüktüyör.

Tahkikat heyeti tarafından bu, tetkik edilmektedir. Öyle ümit ederiz ki bu zimmet, daha ziyade artacaktır. Çünkü; tediye ve tesviye edildiği halde bazı senedatı bize nakit makamında ibraz etmiştir.

Bunlardan mada, muhafızgücü namına tahsil edilen 690 lirayı da zimmete geçirmiştir. Bu da 102 bin küsur liraya dahil değildir.

Kezalik Tayyare Cemiyeti namına tahsil ettiği 2 400 lirayı da zimmetine geçirmiştir. Bu da 102 bin küsur da dahil değildir.

Sonra teferruatta da vardır. Mesela : İstiklal maddesi için harç toplamıştır. Bu da 520 küsur liradır. Onu da vermemiştir.

Beyefendiler; hesabımızın neticesi şudur : Biz; bunları ehemmiyetine binaen derhal Riyaseti Celiyeye, Heyeti Âliyelerine arz ediyoruz. Zannediyorum

ki malumat verdik, Makamı Riyasetçe de lazımgelen muamelei kanuniyeye tevessül edilmiştir.

HAKKI TARIK BEY (Giresun) — Bir sual Reis Paşa Hazretleri. Bütçe harici sarfiyat fıkrasına dair izahat verilmemiştir. Bu 5 629 lira nedir? Buna dair izahat vermediniz.

MAZHAR MÜFİT BEY (Denizli) — 5 629 lira tahsisatı munzammasa ile alınmak üzere bizim de kanaat getirdiğimiz masraflar vardır. Mesela kalorifer masrafları. Bunlar tahsisat alınmaya kadar kalamazdı ya. Tahsisat alınmaya kadar sarf edilmiştir. Fakat tahsisatı munzammaya henüz alınmamıştır. Alındığı zaman derhal mahsup edilecektir.

REİS — Efendim encümen, mazbatası hakkında izahat verdi. Cereyan etmiş olan muameleyi kısaca arz edeyim. Ondan sonra söz isteyenlere de söz vereceğim.

Encümen, vezrede bir yolsuzluk olduğunu geldiler bana haber verdiler. Bunun üzerine Divanı Riyasette istişari mahiyette görüştüm ve meselenin bir suiistimal olduğu anlaşıldığından muamelei kanuniyeye tevessül tabii idi. Fakat hesapların tetkiki için tahkikat yapmak üzere bir tahkik heyetinin teşkiline lüzum hâsıl oldu, ki bu Memurin Kanunundaki sarahate tevfikân teşkil olunmuştu. İdare Heyetinde bulunan arkadaşlara halen Meclis azasından bulunan hesap âşına mütehasıs Remzi Bey de iltihak ettirilerek tetkikata mübaşeret ettirildi ve zimmeti görülen veznedarın tahtı tevkife alınması için lazımgelen muamele yapıldı ve veznedar bugün mevkuftur. Tahkikata devam edilmektedir.

Nizamnamenin tatbikine doğrudan doğruya Meclis Reisi memur olduğu için muameleyi ben de ehemmiyetle takip ediyorum ve bugün Meclisi Âliye arzı malumat edileceği için tahkik heyetinden bazı sualler sordum ve tahkik heyetinin kısa bir de tahriri vardır, şimdi okuyacağım. Tahkik Heyeti kanuni bir surette tahkikatına devam etmektedir. Arzu edenler söz söyledikten sonra raporu ve evrakı tahkik heyetine tevdi edeceğiz ve heyet icap edenlerden, hatta mebus arkadaşlardan ve sair veznedarın zimmetinde alâkadar görülen memur efendilerden de tahkik eder, usulü kanunisi dairesinde intaç ettirilecektir.

Şimdi tahkik heyetinin kısa raporunu okutacağım. Ondan sonra söz isteyenlere söz vereceğim.

Tahkik Heyetinin Raporu

Riyaseti Celileye

22 Kânunuevvel 1927 tarihli ve 493 numaralı tezkeri devletlerinin cevabı berveçhizir arz olunur :

1. Meclis Hesaplarının Tetkik ve Murakabe Encümeni tarafından 17 Kânunuevvel 1927 tarihinde yapılan tâdât neticesinde vezrede bulunan meblağ miktarı 10 bin lira, kasada ve 21 bin 360 lira bankada olmak üzere evrakı nakdiye ve 95 adet yüzlük altın olmak üzere nakit ve 66 lira fersude ve 45 lira ve 25 kuruşluk tedavülden sâkit evrakı nakdiye ve 973 bin 133 lira on kuruşluk henüz mahsubu icra edilmiş senet ve 155 adet 20'şer liralık istikrazı dahilî tahvilatı mevcut bulunmuştu.

2. 16/17 gecesı Cebelibereket Mebusu Ali Rıza Beyefendi tarafından 7 bin nakit ve 1 000 lirası Kırşehir Mebusu Refik İsmail Beyin matlubu ile mahsup edilmek üzere 8 bin lira vezneye olan borcuna mahsuben irsal olunduğu Muhasebe Müdiriyetinden bildirilmiştir. Veznedar Hacı Mehmet Efendi de keyfiyeti teyit eylemiştir.

3. Mevcut senedatin ihtiva eylediği meblağ miktarı balâda arz olunmuş ise de senetlerin kesreti ve tavsiyenin lâakal bir haftaya mütevakkıf bulunması ve encümen raporunda da miktar hakkında bir kayıt görülmesi hasebiyle daha fazla malumat itasının bir hafta sonra mümkün olabileceği arz olunur efendim hazretleri. 25 Kânunuevvel 1927

İdare Amirlerinden	İdare Amirlerinden
Istanbul	Çanakkale
Tevfik Kâmil	Şükrü
İdare Amirlerinden	
İzmir	
Kâmil	

ÂSAF BEY (Bursa) — Muhterem arkadaşların; şahsıma taalluku hasebiyle bir iki maruzatta bulunmak istiyorum.

Tetkiki Hesabat Encümeni raporu okundu. Rapor münderecatını Mazbata Muharriri Beyefendi de izah buyurdular. Bu raporda zimmeti olduğundan işten el çektirerek tahtı zanna alınarak tevkif edilerek hakkında tahkikat icra edilmekte olan Hacı Mehmet Efendi arsa bedeli olarak benden bin lira şahsi matlubu olduğunu Hesap Encümeni heyeti muhteremesine ifade etmiş ve bu ifade üzerine mazbata da benim isimim derç edilmiştir. Hacı Mehmet Efendinin bu şahsi matlubunu, vezneye olan zimmeti ile alâkadar göremiyorum. Benim tahsisatımı tecavüz ettirerek veznedan beş para aldığıma dair senedin var mıdır tahkik encümeni bunu görmüş tetkik etmiş midir? Sonra idare memuru olmak sıfatı ile veyahut hususi surette tazyik ederek kendisinden alınmış bir para var mıdır? Böyle bir şeyim katıyen

yoktur. Böyle hususi bir alış veriş işinden dolayı ismimin raporda derç edilmesinden doğrusu pek ziyade müteessirim. Hacının böyle bir alacağı var ise Cumhuriyet mahkemelerinin kapıları açıktır. Gitsin benden dava etsin. Zimmetle hesap işleri ile bin liralık bir hesap işinin hiç bir alâkasını göremiyorum. Heyeti celilenize müteessirane arz ederim efendim.

İLYAS SAMİ BEY (Bitlis) — Muhterem arkadaşlarım; veznedar Hacı vezneye vaz'iyed etmeden evvel muhasebeci ve bazı arkadaşların malumatı ile Keçiören'de benim üç bağımdan birisini almıştır. Muamele, aldım sattım suretinde bir akittir. 2 500 lira vermiştir. 1 500 lira Ziraat Bankasına olan borcu yatırıp tapuya raptetmek üzere kalmıştı. Tapuya raptedilmiş olsaydı hiçte bu mesele mevzubahis almayacaktı. Heyeti hesabiye arkadaşlarıma çok müteşekkirim ki; aldım, sattım diye senedi adı ile olan senedimi görmüşlerdir.

İşte bu senet vezneye vaz'iyed muamelesinden çak evvel, Hacı'nın tapuya raptedilmemek suretiyle vaki olan teahhurunden neşet eden bir muamele dolayısı ile veznedan tahsisatından fazla para almıştır diye ismimin de listeye dercini davet etmiştir. Eğer 102 bin lira arasında dönen bir veznedarın ukut ve muamelâtı arasında benim senedimin arkasına yazdığı gibi, «Bana bağ lâzım değil iade ediyorum» suretinde bütün ukut ve muamelâtı iade etmek lâzım gelirse bu senete daha çok isimler girer.

Çünkü yaptığı muameleler daha çoktur. Binaenaleyh senet vakıdır. Senedin arkasına kendi başına Mazhar Müfit Bey birâdenimizin söylediği, benim imzam olmaksızın yazmıştır. Bir adamın yaptığı muamelât ve ukutu sabıkası lâvğ edilir ve ondan sonra satan adama müracaat ve ismi de dercedilmek lâzım gelirse ben onlardan birisiyim. Karşımızda ismim listededir. Bu muamelede ikibin beşyüz lira var 1 500 lira o borçludur, eğer bugünkü vaziyette kabul edilmiyorsa ben kabul ediyorum. Veznedan tahsisatından fazla bir para aldığıma dair bir senedim yoktur, bir imza ve bir ilmühaberim yoktur. Bağ satmışım, bağ almışım kendisinden 1 500 lira istiyorum. Ziraat Bankasına borcu yatırıp tapuya raptedecekti. Heyeti âliyenizin nazarı dikkatini celb ederim; veznedan para alınmıştır meselesini heyeti hesabiye bu suretle tesviye etmek istiyorsa, heyeti hesabiye karşıya çıkmalı, bütün hesabı tetkik etmeli hepsini geri vermeli, yüzbin lirayı bulmalı.

MUSTAFA BEY (Tokat) — İlyas Sami Bey buyurdular ki... (Kürsüye sesleri). (Alkışlar arasında Mustafa Bey kürsüye geldiler).

Arkadaşlar; İlyas Sami Beyefendi buyurdular ki; «Muamelât daha evvelden mülevvesti.» O halde kendileri geçen sene murakıp idiler. Binaenaleyh mülevves bir muamele hakkında niçin heyeti aliyemize malumat vermemişlerdir? Demekki kendisi de mesuldürler. (Alkışlar, Handeler).

İLYAS SAMİ BEY (Bitlis) — Efendim meselelerin nezaket ve ehemmiyeti Heyeti Aliyenizin bir kerre daha nazarı dikkatini celbetmek için beni buraya çıkardığından dolayı çok müteessirim. Evet, ben murakıptım, bir heyeti hesabiye ayrılmış bir murakıptım, o heyeti hesabiye de on kadar arkadaşım var idi. Mazhar Müfit Bey arkadaşım da vardı. Beş aylık tatil müddetinde murakıp, beş aylık tatil müddetini Meclisin açılması takip eder. Onun içinde o dosyalarda imzamız olan şeylerin hepsinde imzamız varsa Mazhar Müfit Bey'in de vardır.

Hiç bir zaman imzalarımızı inkâr etmedik, o imzaların sahibiyiz. O imzalardan dolayı mesuliyeti şahsiye ve maneviyeyi de kabule âmadeyim. Yalnız dikkat ve itina ile nazarı dikkatinizi celb ederim. Ce da ile hezelin bir birine karıştırılması mahiyetinde bir mesele yoktur. Arkadaşlardan hürmetkâr olduğum - arkadaşımın - bir tek imza için tevcih ettikleri mesuliyeti kabule âmadeyim. Ciddiyet ile hezeli birbirine karıştırmamalı.

HAKKI TARIK BEY (Giresun) — Veznedarın ahvalini nasıl görüyorlardı? Onu söylesinler.

MAZHAR MÜFİT (Denizli) — Pek muhterem arkadaşımız Âsaf Beyefendi isminin burada zikredilmesinden dolayı teessüratını izhar bulundular.

Beyefendiler; ya bendeniz anlamadım, veyahut Âsaf Beyefendi maruzatımı yanlış telakki buyurdular.

Zimmeti zuhur eden veznedar zimmetinin dehşetini gördükten sonra bize demiştir ki; Rıza Bey, Avni Paşa, İlyas Sami Bey, Âsaf Bey de şu alacağım şu matlubatım vardır, demiştir. Eğer diğer zevat hakkında da alacağını dermeyan etseydi bittabi mazbatamızda dercederdik. Biz bunu bir maksadı maksusla dercekmedik. Eğer bir maksadı mahsus takip ederek maruzatımızı arzetmiş olsaydık ben de muzaaf olarak teessüratımı burada arzederdim. Şimdi veznedar bu dört zatta alacağım vardır, bunu tenzil edin diyor. Encümen de; veznedarın bu ifadesini kavli mücerretten ibaret göreyek yüz ikibin liradan tenzil etmemiştir.

Çünkü tahkikat salâhiyetimizin fevkindedir. Bu, tahkike müftekirdir. Tahkikat ta bize ait değildir. Zira bir mebus arkadaşımızı çağırıpta tahkikat yapmak vazifesi bize ait değildir. Binaenaleyh hiç bir maksat yoktur. Bir veznedarın kendisini müdâfaası için şunda alacağım var demesi üzerine, hattâ ben de de alacağı olduğunu söyleseydi tabii yazacaktı. Binaenaleyh bu hiçbir maksat takip edilerek yazılmamıştır. Buna emin olunuz.

Sâniyen, biz bu meseleyi öğrendik. Asaf Beyefendi bir arsa mubayaasını emretmişler. O adam da bir arsa satın almış ve Asaf Beyefendi namına da takririni yaptırmıştır. Hususi bir muameledir. Asaf Beyefendi beğenmemiş. Hacı diyor ki; arsaya bin lirayı ben verdim. Bin liramı isterim diyor. Biz bunu yüzikişin liradan tenzil etmedik. O tenzilini istedi de onun için buraya geldik.

Sonra İlyas Sami Bey arkadaşımız; geçen sene bendenizin de murakıp olduğumdan bahsetti. Eski nizamnamede bir murakıp vardı. Vazifesi de masrafların bütçeye tevafuk edip etmediğini kaplessarf vizeden ibarettir. Tetkiki Hesabat Encümeninin vazifesi vardır. O da geçen senenin hesabı katisinin Heyeti Aliyenize arz etmek ve orada bir formül vardı. Yalnız sarfiyat vardır. Maatteessüf mehuzatı yoktur. Sarfiyatın evrakı müsbitesi görülür, Heyeti Celilenize takdim edilir. Heyeti Celileniz de bunu tastik etmiştir.

Şimdi İlyas Sami Bey buyurdular ki; Mazhar Müfit Bey de murakıp tı. Evet eski nizamname mucibince tatilden evvele kadar bendeniz de murakıp idim. O zaman ayrıca bir murakıp yoktu. Heyyetten kim isterse imzalıydı, eski nizamnamede yoktu. Heyyetten kim rast gelirse imzalıydı. Bazen arkadaşlar gelir, bunu sen imza et derlerdi, sen bu işe bak derlerdi. Bakılırdı. Fakat yeni nizamname çıktıktan sonra bütün tatil müddetince tetkiki hesabat encümeni tarafından İlyas Sami Bey murakıp tayin edilmişti.

DOKTOR MAZHAR BEY (Aydın) — Efendim, Meclise ait umuru hesabiyede suiistimalat vaki olduğunu istihbar ettiğimiz zaman, hiç şüphesiz, hepimiz gibi benimde beynim atmıştır ve bu teessürat altında bu fena hareketin şu veya bu hareketin tenkitatını şurada burada yapmışındır. Kulağıma bir söz geldi. Onun tesiri ile şurada burada söylediğim sözleri burada da söylemek mecburiyetini hissettim. Bana bir arkadaş dedi ki; iki gün evvel Aydın Mebusları ne yapıyorlar dedi. Biri hasta, üçü ayakta geziyorlar dedim. Fazla para istemişsiniz de ala-

mamışsınız dedi. Yüzüne baktım. Fakat kendisinin pek izah etmek istemez gibi bir tavı vardı. Yürüdü, tabii bu bende bir iz bıraktı. Gece evime gittim, sabaha kadar düşündüm. Sekiz dokuz senelik mebusluk hayatımı gözönüne getirdim. Her senenin müddeti içtimai bittiği zamanda hesabatımı kesmemiş bulunur ve ancak hesabatımı giderken kesip gittiğimi kendimce tespit ettim. Binaenaleyh böyle bir sözün sebebi ne olabilir? Düşündüm, benim şurada ki buradaki tenkidimin böyle bir her hangi birisine bu tarzda bir söz söylemek ihtiyacını verebilir diye endişe ettim. Benim kulağıma gelinceye kadar ben on kişi duyacak olursa diye bütün bütün endişe ettim. Binaenaleyh burada aynen söylemeyi çok faydalı addettim. Bilen varsa burada bu sözü söylemiş olan arkadaş varsa bunun kemali cesaret ve cüreti medeniye ile burada söyleyebilir. Arkadaşlar birbirini müteakip çok mühim, çok heyecanlı ve çok feci iki hadisenin karşısında bulunduğumuz için, hiç şüphe yok ki hepimizin asabı tam yüksek hassasiyet seviyesini almıştır. Bütün hükümetin icraatını murakabe etmek vazifesi ile mükellef olan Meclisin hesabatında bütün mebusların hesabatında böyle bir fenalık zühur ederse elbette bütün mebusları son derece hassasiyete sevk edecektir. Meselenin efkârı umumiyeye inikâs edecek şekli noktai nazardan arz ediyorum; herkes bütün mebuslarını milletin bütün işlerinde ve hesabatında en son hassasiyetle vazifelerini ifa ediyor bilmekle mükellef, biz de bunu yapmakla mükellefiz. Şüphesiz ki bunun inikâsâtı şu veya bu şekilde olabilir. Fakat böyle bir muhtasar bir raporla bu iş tabii tevkif edilecek değildir. Fakat efkârı umumiye muvacehesinde daha çok seri bir şekilde, daha vazih bir şekilde tamamen izah edilmeli ve neşredilmelidir ve nitekim burada ufak bir münakaşayı mucip oldu. İki arkadaşın burada isminin zikredilmesi nakli veya haksız olarak münakaşayı intaç etti, Binaenaleyh daha bugün burada iken böyle olursa bütün Türkiye'de daha ne suretle dalgalar yapacağını tahmin etmek ve bunun karşısında da böyle bir teessüf ve hassasiyet izhar etmesi, zannederim, çok görülmez. Senetler zühur etmiştir. Şahsi işittiğimi söylüyorum. Çok garip şeydir. Senetlerin haricinde ticaret âleminde cereyan eden şekle dahi âlemi tevafuku insana garip bir his veriyor. Senette pul yoktur diyorlar, müddet bile yoktur diyorlar, âlemi ticarete müddetsiz, pulsuz alelâde böyle muamelât, ahzu ita ve murakabe icra edildiği nâdir görülmüş bir şeydir. Binaenaleyh bu noktai nazardan da heyeti tetkikiyenin nazarı dikka-

tini celbederim. Binaenaleyh dkkatle görmek lâzım dır. Bir mecliste bir meclisin veznesinde iki sene evvel iki memura üçer bin lira avans verilmiş ve işittiğime nazaran bu avanslar o senenin hesabı rüyet edildiği zaman onlar görülmüş ve alâkadar âmirler tarafından altı imza edilmiş. Bir veznedar var. Falan memura 3 bin lira selâhiyeti haricinde para verdiği görülür ve nasıl oldu ise bir arkadaşımıza vermiş diye imza edilir ve kapatılır mı?

HAKKI TARIK BEY (Giresun) — Daha açık söyleyeyim.

Dr. MAZHAR BEY (Devamla) — Âmiri itâlık yalnız böyle bir ağanın kâhyasına emreder gibi alınız oradan demek, al oradan 50 bin lira demekten ibaret midir? Bir vazife mukabilinde bir mesuliyet teveccüh etmez mi? Mesuliyet bir vahimeden ibaret midir? Bunların 2 - 3 sene açıkların meydana çıkar da insan bunları bir defa olsun, bu hesabı katiyi yakından görmek lüzumunu hissetmez mi? Bu hale kadar niçin gelmiştir, nasıl gelmiştir? (Çok doğru sesleri) Birinci Meclisten beri bulunan arkadaşlar bilirler o zaman bu dedi kodu cereyan etmişti. O zaman murakaba tesis edilmiş ve hatta o zaman İdare Memurları tarafından bir izzeti nefis meselesi telâki edilmiş, itiraz edilmişti. O zaman dedi kodu olmuştu. Tehaşi etmiştik. Her türlü dedi koduya meydana vermeme için murakaba sistemi konmuştu. Demekki bir takım tedbirler alınıyorsa bir takım zamlar ve ihtimaller üzerine alınıyordu, o zamlar ve ihtimaller mukabilinde alınmış tedabir vardı. Bunların ifasını beklemek gayet tabiidir. Bilhassa her bir arkadaş, arkadaşlığa ve müessesedeki vaziyet ve ihtiyacına, vaziyeti sıhhiye ve fevkalâde ihtiyacına binaen bir para isteyebilir. Vermek ve bunun hesabını vermek ve mesuliyetini üzerinde taşıyan arkadaş kendi namına da para almak cüretini bari göstermemeli idi. Bir insan bir arkadaşına karşı samimiyetin ve arkadaşlığın ve onun ihtiyacının tesiri altında mesuliyeti üzerine alabilir. Fakat kendisi o işten hazer edebilirdi. Kendisi o işin başında bulunduğu takdirde daima o hususta fevkalâde ihtiyatlı hareket etmek mecburiyetindedir. Bu ahabça işleri bu devreye kadar getirmiştir. Binaenaleyh bugün hesaplara bakarken ve yarın tedbirler alınırken yine ahabça düşünmeyiz. Çok hassasiyetle tedabir almak vaziyetindeyiz. Onun için arkadaşlar, belki de cereyan, benim arz edeceğim şekilde olacaktır. Fakat hatırıma geldiğimi arz edeyim: Bütün teferruata varıncaya kadar bunun tahkik ve tespiti için bir heyeti tahkikiye teş-

kil etmek, oraya vermek ve mümkün olduğu kadar netayicini süratle istemek lâzım gelir kanaatındayım. Yani böyle hissiyatıma hâkim olamayarak burada arkadaşları rencide ettimse ve vaktinizi işgal ve sizleri izaç ettimse affımı rica ederim. (Estağfurullah sesleri)

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Yozgat) — Efendim bu 102 bin lira zimmet, Kânunuevvelin 6'sından 17'sine kadar 11 gün zarfında görülen bir hesap neticesidir. Bu hesaba 23 Nisan 1336 tarihinden başlamak lâzım gelir. Bu zimmet, Maliyeden alınıp. Meclis veznesine geldikten sonra azayı kirarla memurine sarf edilen paranın hesabıdır. 23 Nisan 1336'dan itibaren bütün azayı kiram yol parası, kazanç vergisi, maarif vergisi, vilâyet hissesi gibi muhtelif tekâlif vermiştir. Bunların hiç birine karşı elimizde bir kâğıt parçası yoktur. Bendenizce muhasebeyi kapamak yine tetkik encümenimiz vazifesine baksın - Meclisten usulü Maliye vakıf beş zattan mürekkep bir encümeni mahsus teşkil ederek 23 Nisan 1336 tarihinden itibaren tahkikata başlamak lâzım gelir.

Sonra Mazhar Müfit Beyefendi, bizim şimdiki nizamnemenin bahsettiği kadar salahiyetimiz yoktu buyurdular. Mazhar Beyefendi böyle izah ettiler. Birinci Mecliste bu mevzubahis oldu, hatta nizamnamenin 12 maddesi şu kadarla tevsi edilmişti. Emrederseniz okuyabilirim. Kararın tarihi 24 Teşrinisani 1339. Şimdi buyurdular ki; bizden evvelki hesabat tetkik edilmiş ve Meclisi Âli de tastik etmiştir. Meclisi Âli bunu alelmüfredat tetkik edemezdi. Onu tetkik edecek murakıp ve amiri ita zevattır. Yanlış bir hesap yapıldığı ve suiistimali görüldüğü 11 günlük hesaptan sabit olurken, 1336'dan bugüne kadar suiistimalâta müsamaha etmek doğru değildir. Maruzatım budur. (Doğru sesleri)

MAZHAR MÜFİT BEY (Denizli) — Efendim, Süleyman Sırrı Bey biraderimiz hakikaten bendenizin unuttuğum bir meseleden bahsettiler. Dediler ki biz tarik bedeli, maarif vergisi ve saire verdik. Acaba bunlar ne oldu? Beyefendiler; bu, mazbatamızda vardır. Fakat şifaen arz edemedim. Bizim bu mazbatamız yalnız vezne hesabını gösteriyor. Muhasebe hesabını yegân yegân tetkik etmekteyiz. Mesela Maliyeden şimdiye kadar aldığı paranın miktarı nedir, bankada cereyan eden muamele ve şimdiye kadar aldığı para nedir, sonra tarik bedelâtı ve sair azayı kiramdan kat olunan muayyen vergilerin teslim edilip edilmediği tetkik edilmektedir. Bittabi onları da ayrıca mazbatamızda arz edeceğiz. Yani muhasebe hakkındaki hesabı da bilahare arz edeceğiz.

HAKKI TARIK BEY (Giresun) — Bu teftiş Meclisin emval ve eşyasına teşmil ediliyor mu?

MAZHAR MÜFİT BEY (Devamla) — Tabii efendim, encümeniniz 3 arkadaş tefrik etmiştir. Bu arkadaşlar daire müdüriyeti dahil olduğu halde buradaki ve Meclisin üst katındaki bütün eşyayı yegân yegân tespiti defter ediyoruz. Bahçeler var, falan var.

HAKKI TARIK BEY (Giresun) — Mesela inşaat işlerine ait teftişat?

MAZHAR MÜFİT BEY (Devamla) — Efendim muhasebenin hesabını teftiş ediyoruz. İnşaat resen Meclis tarafından yapılmıyor, ufak bir sualimize aldığımız cevap şudur : İnşaat Meclis tarafından yapılmıyormuş, Maliyenin fenni bir inşaat komisyonu varmış, ciheti Maliyenin mutemedi Rıza Bey namında bir zattır. Buradan avans alıyor, ciheti Maliyenin kendi heyeti o inşaatı yapıyormuş. Yani doğrudan doğruya burası yapıyor. Bunlar muhasebeye ait hesabattır ki neticede arz edeceğiz.

REİS — Efendim başka söz isteyen yoktur.

RASİM BEY (Sivas) — Efendim Mazhar Beyefendi buyurdular ki, bazı memurlara ikişer veya üçer bin liralık avans verilmiş ve bunlar da ita emrine iktiran etmiş. Bu sene nihayetinde Meclisin tatili esnasında İstanbul'a gidecektim. Reis Paşa Hazretlerinden mezuniyet almıştım, hesabata istedik, verilen hesabatta divanı riyasetin kararının fevkinde bazı memurine avans verildiğini görmüştüm. O zaman derhal veznedarın işten el çektirilmesini ve bunu bugün cüret eden veznedarın yarın başka bir işe cüret edebileceğini arz ederek memurların maaşlarından ve suveri saire ile kapatmaları teklifine de vazı imza edemedim. (Mulâk geçti sesleri)

ÂSAF BEY (Bursa) — Öteden beri teamül vec-hile kâtiplere maaşları nispetinde avans verilmekte idi. Bu avans evvelce idare kararına müsteniden veriliyordu. Bilahare Divanı Riyasetten de karar aldık, bunların haricinde tabii ikişer aylık maaş nispetinde verilen paraların iki, üç, dört taksitte verileceği de kararda yazılıyordu. Bu suretle verilmiş olan paralardan başka Rasim Beyefendinin İstanbul'da bulunduğu bir zaman Rıza Beyefendi burada mı değil mi idi bilmiyorum. Velhâsıl yalnız olduğum zaman veznedarın böyle vermiş olduğu paraların hesabını istedim. Muhasebeciyi, veznedarı tazyik eyledim. Bir hafta veyahut 10 gün zarfında 24 küsur bin lira borçları olduğuna dair bir defter getirdiler. Bazısına 3 bin

lira, bazısına 2 bin lira verilmiş. Bu paraları veznedar veznedan çıkarmış vermiştir. Zaten evvelki avansların hepsi ödenmiştir. Hamit Bey için de 2 bin lira gösterdiler. O da defterde tabii...

MUSTAFA BEY (Tokat) — İki bin lira değil 6 bin liradır. Döt bin lira da Başvekâlet Kalemi Mahsus Müdüriyetine...

ÂSAF BEY (Devamla) — 24 bin liranın memurların vaziyeti hayatiyelerini sıkınamak üzere ödenmesi çaresini düşündük. O sırada Ankara pahalılık zammı da veriliyordu. Pahalılık zammının ilavesi halinde maaşlarından % 20 kesildiği halde kendileride sıkılmamak üzere borçlarından % 20 kesilmek üzere idareten bir tedbir yapmayı düşündük. Arkadaşlarla görüştük, her ay maaşlarından % 20 kesilmektedir. Bu suretle hem borçları ödenir, hem de maaşlarını alırlar. Benim ve idarenin nizam altında verilmiş bir şey yoktur. İtâ emride yoktur. Bu adamlar borçlu kalmış, hazineye olan borçların tesviyesi için böyle yaptık. İtâ emri falan yoktu. İtâ emrine müstenit değildi. Veznedarın bir para kabili tediyeye olmak için idare memurunun ve vize murakıbbının imzası lâzımdı. Verilmiş bir para için bu yapılmıştır. Yoksa itâ emri yoktu.

HAKKI TARIK BEY (Giresun) — Vezne hiç tadat olunmamış mıdır?

ÂSAF BEY (Devamla) — Veznenin tadatı muhasebeye aittir. Her vakit muhasebe müdüriyetine soruyordum. Doğrudan doğruya biz alâkadar değildik, muhasebeden ayda bir soruyorduk; tamamdır diyorlardı.

ZİYA GEVHER BEY (Çanakkale) — Vezne ile muhasebe beraber yürür. Veznede ne kadar para olduğunu muhasebeci her gün tetkik eder ve öyle bir açığı varsa âmirlerini derhal haberdar etmeye mecburdur.

Demin de gördükki banka ile muamele ceryan ediyor. İdare Âmiri sıfatı ile geçen sene Âsaf Beyefendi bunu tabii bilirler. Bu noktayı soracağım. Yani muhasebenin behemahal veznenin açığını bilmesi lâzımdır.

ÂSAF BEY (Devamla) — Muhasebe vezneyi daima kontrol ediyordu. Muhasebe Müdürü veznede bir şey olmadığını yalnız bana değil, tekmiil İdare Âmirlerine söylüyordu.

MUSA KÂZİM BEY (Konya) — Mesele görüldüğü gibi basit bir mesele değildir. Müsâdenizle fecaatla tavsif edilecek kadar ağırdır.

AKÇORAOĞLU YUSUF BEY (İstanbul) — Tabii kimse basit demedi,

MUSA KÂZİM BEY (Devamla) — Ben de basit demedim. Efendim gerek rapor ve gerek verilen izahat tatminkâr değildir. Veznedar 102 bin lira almış götürmüş, kimsenin haberi yok, öyle bir şey olmaz. Veznedar ne kadar sayanı itimat olursa olsun bir bankacılık ve % 5 faizli bir bankacılık olmuş haberimiz yok. Avans verilir, fakat nihayetün-nihaye bir senelik tahsisata mukabil olmak üzere verilir. Kaydı hayat şartı ile avans verilir mi? (Handeler). Biz Divanı Riyasette bulunduğumuz zaman pek zaruri ahvalde hastalık, ailevi mazeretler veyahut bir taraftan gelmek gibi ahvali fevkalâde de bir ve iki maaşa münhasır olmak üzere ve ilk alacağı tahsisattan kat olunmak üzere mühim ve zaruri kayıtlarla avans verirdik.

Bir senelik tahsisatın fevkinde onbin veyahut herhangi bir memura altıbin lira vermek nasıl olur? Altıbin lira bir memurun on senelik maaşıdır. Hayatını Meclis veznesine sigorta ettirmek demektir. Altıbin lira Hamit Bey de bilmem şurada buradadır. Malumatınız yok mu idi. Bize gelmiştir, bizim haberimiz var. Veznedarın bu hareketinden hiç biriniz şüphe etmemiş midir? Böyle bir şey olmaz. Çok nezih bildiğim Rasim Bey vaziyeti biraz şey ettiler. Para meselesinde çok hassas olan arkadaşım nihayetün-nihaye veznedarın tebdilini teklif ediyor. Neden veznedar ipka ediliyor? Veznedar 102 bin lira alıyor, Türkçesi yok arapçası mefkut bir adam (Handeler) ne kısmetli adam imiş de durmuş bu zamana kadar (Handeler). İdare Âmirlerinin malumatı hilâfında hotbehot, kendi kendisine az veya çok bir avans veriyor. Kimsenin haberi de olmuyor.

Sonra selâhiyetdar idare memuru bunu haber veriyor. Azlıni teklif ediyor ve yine ipka ediliyor. Bu günde selâmünaleyküm ve aleykümüsselâm mesele mucip tahkiktir. Tahsisatta mucibi tahkiktir. Mubayaat mucibi tahkiktir. Avanstta mucibi tahkiktir ve her suretle mucibi tahkiktir. Bu mesele bir heyeti tahkikiye ile mi olacaktır. Divan Riyaset mi teşekkül edecektir? Meselenin etrafı ile tahkiki lâzımdır.

Mazhar Müfit Bey, senedat meyanında gayri kabili ihticaç senedat ta var dediler. Gayri kabili ihticaç olması da dain ile medyun arasında hal oluncak bir meseledir. Yani Hacı ile sahibi senet arasında hal edilecek bir meseledir. Şimdi veznede mevcut herhangi bir zimmet veya düyun için verilmiş bir senede gayri kabili ihticaç şaibesi vurulursa her keş ben geçen ay bunu verdimdi demek ihtimali var

iki bende takayyut etmeyen bir adamım veririm, alırım. Belki benim de çıkar. Fakat musamahamızın, tesessübümüzün cezasını çekeceğim. Kavli mücerretle ben bunun bedelini verdim demekle olmaz. Herkes böyle bir safhaya girmesin. Onun için meseleyi doğrudan doğruya ve esaslı tahkik etmek lâzımdır. Mesele bu kadar basit ve hareketsiz kalınacak bir şey değildir.

MAZHAR MÜFİT BEY (Denizli) — Efendim senedat hakkında gayri kabili ihticaç tabirinden maksadımız şudur: Gördüğümüz senedat üzerinde İdare Âmirlerinin usulü dairesinde kararı yoktur, pul da yoktur. Mahiyeti kanuniyeyi haiz senet değil. Böyle olmakla beraber bunları usul ve kavanine muvafık gibi kabul ettik. Çünkü tahkik heyeti ayrıca teşekkül etmiş ve bu işle meşguldür. Ashabını çağıracak ve tahkik edecektir ve etmektedir. Bunun için de öyle senetler vardır iki; bir arkadaşımız avans almış, sonra mahsup etmiştir. Emsali vaki olduğu vechile sonradan verdim demiştir.

Sonradan mahsup etmiştir. Fakat emsali olduğu gibi Hacı senetlerimi versem Hacı, sonra veririm demiş ve sahibi de senedi bırakmış gitmiş. Şimdi nakit diye çıkarıyor. Ne malûm? Ya arkadaşımız parayı vermiş ise? Böyle emsali çoktur. Hep başımızdan geçmiştir. Efendim şimdi başımda kalabalık var sonra veririm demiştir ve masada bırakılmıştır. Oradaki senetlerin hepsi ihticaca salih mi efendiler?

Bunları meydana kimler çıkaracak? İşte biz bunları takımı ile ihticaca salih farzederek kabul ettiğimiz halde Hacı'nın 102 bin lira zimmeti vardır. Binaenaleyh evrakı tevdi ettik, Memurun Kanununda zannederim bir inzibat heyeti vardır, inzibat heyeti tarafından yegân yegân tetkik edilmektedir. Tabii meydana çıkacaktır.

ÂSAF BEY (Bursa) — Musa Kâzım Beyefendi hazretleri kaydı hayat şartı ile memurlara avans verildiğinden bahsettiler, benim heyeti idare kararı haricinde ve Divanı Riyaset Kararı haricinde olarak iki ay avanslık maaştan başka bir şeyim yoktur. Her halde müddeti zarfında kesilip alınması lâzım gelen şeyden başka imzam yoktur. Karar haricinde bir şey vermemişimdir. (Gürültüler)

Dr. MAZHAR BEY (Aydın) — Rasim Bey bir şey söyledi, usulsüz sarfiyat vardır diyor.

ÂSAF BEY (Devamla) — Sonra hazinenin hukukunu muhafaza etmek için verilmiş olan avansların bir an evvel tahsili için bir tedbiri idari düşündük.

Veznedar meselesi : Veznedarı işten el çektirmek gibi bir şey görülmüştü. Veznedarın halinden Rıza Beyefendiye her zaman şikâyet ediyordum. Bundan birbuçuk sene evvel bir gün para için görüşmek üzere Maliye Vekili Abdülhalik Beyefendinin yanına gittim. Kimler veznedardan şikâyet etmiş ise yanımda hepsinin isimleri vardır. Ben Maliye'nin parasının, hariçte kullanılması taraftarı değilim. Bunu arkadaşlarıma söyledim. Hacı suistimal ediyor idi. Geldim arkadaşlarıma söyledim. Maddi bir şey yok, nazarı dikkatimi celb ettiler diğer arkadaşlar da söylediler.

İSMAIL KEMAL BEY (Çorum) — Rasim Beyefendi vazifesini bihakkın yapmış. Hacı'nın yolsuzluğunu söylediği halde niçin işten el çektirilmemiş?

ÂSAF BEY (Devamla) — Hazinenin parasının tahsili için bir şey düşündük. Rasim Beyin söylediğinden bir buçuk sene evvel ben de Hacı'nın yolsuzluğunu gerek Rasim Beye ve gerek Ali Rıza Beye söyledim. Bu adamı değiştirelim dedim. O zaman da kabul etmediler. İş şahsa binecek olursa olacağı budur.

KILINÇOĞLU HAKKI BEY (Kocaeli) — Efendiler, ortada feci bir suistimal var ve miktarı da yüz bin liradır. Para suistimalâtı çok iz bırakır. Binaenaleyh bu yalnız bu kadar bir zamanda yapılmış değildir ve bunu yalnız veznedar yapmış değildir ve bunu yalnız veznedar yapmış değil, elbette başka yerlerden o da örnek almıştır. Şu halde Meclisi âlinizin bu meseleyi kökünden halletmesi lâzımdır. Bunun için bir heyet teşkil olunmalı, buna kati karar verilmeli. Maruzatım bundan ibarettir.

HAYDAR RÜŞTÜ BEY (Denizli) — Efendim; miktarı yüz iki bin lirayı bulan ve bundan sonra da daha fazlaya varacağı muhtemel olan bu suistimal her halde 3-5 günün mahsulü değildir. Bunun geçen seneden ve belki de evvelki seneden iptidar etmesi farz olunabilir. Eski idare heyetini biz geçen seneki Nizamnamei Dahili mucibince intihap ettik ve onların vazifeleri geçen seneki nizamnamei dahilide muayyendir. Numarası hatırımda kalmamıştır. Fakat orada bir madde, Meclis için yapılacak sarfiyatın İdare Amirleri tarafından görüleceğini ve bunların içerisinde birisinin amiri itâ addedilerek onun imzası tahtında cereyan edeceğini amirdir. Binaenaleyh o arkadaşlara buradan bir sual teveccüh ediyor demektir. Niçin 8 aydan, bir seneden beri Meclis veznesinde bu kadar suistimal yapılmış da o arkadaşlar seslerini çıkarmamışlar? (3) bin lira vermiştir, (5) bin lira vermiştir. İpzal, israf etmiştir. Bunlara cevap vermek lâzımdır ve niçin amiri itâ olan arkadaşımız,

tahsisatının haricinde olarak 10 bin lira almıştır? Niçin diğer bir arkadaşına hiç bir alacağı, hiç bir hakkı olmaksızın 3 bin lira, 5 bin lira verilmiştir. Bunlara cevap vermek lâzımdır. (Bravo sesleri)

ALİ RIZA BEY (Cebelibereket) — Efendim, Haydar Rüştü Beyefendi arkadaşımız doğrudan doğruya şahsıma matum ve ismimi zikretmeyerek beyanatta bulundular. Tabii bunun cevabını vermek benim için bir zarurettir. İdare Heyeti nizamnamenin, tayin ve tahtit ettiği esas vazifesini müdriktir. Heyeti tahkikiye tarafından bize sorulacak suale, Nizamnamei Dahilide mesuliyetimizin icap ettirdiği hudut dahilinde bittabi cevaplarımızı vereceğiz. Bu mesuliyetin doğrudan doğruya kısa bir müzakereden sonra kapanmasına biz de taraftar değiliz. Beyefendi buyurdular ki, hangi selâhiyetle şuna ve buna...

HAYDAR RÜŞTÜ BEY (Denizli) — Bizzat kendinize.

ALİ RIZA BEY (Devamla) — Ve bizzat kendimize aldığım para 10 bin lira değildir. Benim şahsıma ait 3 bin liradır. Mecliste pekâlâ biliyorsunuz ki geçen sene kabul edilen kanundan evvel, Meclisin açıldığı günden itibaren mebuslar o tahsisata kesbi istihkak eder. (3 taksitte sesleri) Halbuki paranın defaten itasına imkân olmadığı gibi bendeniz idare heyetine geldiğim günden beri takip edilen usul hep avans usulüdür. Bu avans usulü o kadar ileri gitmiştir, ki İdare Heyeti buna karşı mani bir tedbir olmak üzere tahsisatın muayyen taksitlere tefrik edilerek verilmesi için bir kanun teklif etmiştir. Meclisteki memurini devlet memuriyetine katiyen benzememektedir. Evet Devlet memuriyetinde kanuni bir devlet memuru bütün manası ile tatbik eder. Fakat buradaki tesirat nitekim avans meselesiyle sabittir ve bugün de gayri kabili istinattır ve devam etmektedir. Bu itibarla idare memurları başka türlü harekete geçemez.

ABDULLAH BEY (Trabzon) — Meclis tehiri kabul edemez.

ALİ RIZA BEY (Devamla) — İdare azaları Meclis azalarına avans ita eder ve verilmiştir, verilmektedir. Evet, avans itası gayri kanunidir. Fakat vermişizdir. Verdiğimizden dolayı ferettüp edecek mesuliyet doğrudan doğruya bu noktaya matuftur, bunu kabul etmekteyiz. Sonra kasanın murakabesinden ve sairesinden bahsediliyor. Nizamnamei dahili gerek idareye malumat veya kontrol edecek olan komisyonların vezaifini çok sarih ifade etmiştir. Süleyman Sırrı Bey Nizamnamei Dahilinin mürakiplara Tetkiki Hesabat Encümenine ait olan kısmını göstermiştir.

Biz, bugünkü gibi nizamnamede çok sarîh madde bulunmaz iken vezaifimiz hududuna çıkamazdık. Nizamnamei dahili diyor ki; sene nihayetinde yapılan hesabı katiler bir bilanço mahiyetindedir. Bu hesabı katiyi idare heyeti mi yapıyor? Tabii İdare Heyeti yapmıyor. Yani müsamaha mevcut ve bu müsamaha olmamış demek doğrudan doğruya evet bu hatayı ben kabul etmiyorum, demektir.

Fakat bu işin içersinde suikast var mıdır, yok mudur? Bu da uzun tetkikatla anlaşılır bir meseledir. Bunun için biraz müteenni olalım.

Tabii zaman bu hakikatları tamamiyle meydana atacaktır. Bendenizin maruzatım bundan ibarettir.

KÂMİL BEY (İDARE AMİRİ) (İzmir) — Efendim bendeniz esas mesele hakkında söz söyleyecek değilim. Yalnız Ali Rıza Beyefendi avansın bugün dahi devam etmekte olduğunu ifade ettiler. Bu cihet hakkında arzı malumat edeceğim.

Şimdiye kadar Meclisi Âli azayı kiramına malum olan kanun dairesinde ve sureti umumiyede ilk taksit tediye edilmiştir. Ancak kendilerinin veyahut efradı ailesinin hastalıklarından dolayı, mesela arkadaşımızdan Tunalı Hilmi Bey gibi, Lütfü Müfit Bey gibi bazı arkadaşlarımızın hastalıklarından dolayı görülen lüzum tıbbi ve sıhhiye binaen bu gibi zevatın tahsisatı bu senenin tahsisatını tecavüz etmemek şartı ile avans olarak tediye edilmiştir ve zaten Meclisi Âlinin içtimandan evvel bazı avanslar vukubulmuştur. Fakat bunlar da harcırahlara mahsup edilmiştir. Daha fazla vukubulmuş olan avanslar sebebiyledir ki, şimdi o avansları tecavüz etmemek için çalışmak mecburiyeti karşısında bulunuyoruz. Bununla beraber bu senenin bir kısım tahsisatını bu gibi esbabı mübremeye istinaden tesviye etmekteyiz. Bunun haricinde başka türlü muamele yapılmamakta olduğunu arz ederim. (Tabii sesleri) (Bravo sesleri)

AVNİ BEY (Yozgat) — Arkadaşlar; Ali Rıza Beyefendi, sözleri arasında bir cümle sarf ettiler. Lâyık olduğu veçhile işitilmediği zannındayım dediler ki; Meclis dahilinde kanunların tamamen icrasına mani olacak müessirler oluyor. Devlet memuru gibi, lâlettayin Meclis dahilinde kanunun tamamen icrası imkânı bulunmuyor. Bu Meclisin şerefine, hikmeti vücuduna, Hâkimiyeti Milliyeye bir tecavüzdür. Yani yanlış anladım, yahut o yanlış söyledi. Eğer yanlış sarf edilmiş bir söz ise tashihini Makâmı Riyasetten talep ediyorum. Yanlış anlaşılma ise, yarın haricte de yanlış anlaşılır. Keyfiyeti tavih ediyorum. (Doğru sesleri)

ALİ RIZA BEY (Cebelibereket) — Mesele tahsisat meselesidir. Memurin Muayyen maaşı, mebusun ise senelik tahsisatı vardır. Bu tahsisat meselesinde doğrudan doğruya bir usul tatbik etmek imkânı olmadığını ifade etmek istedim. Yoksa, Meclisin fevkalakanun muamele yaptığı tabii hiç bir zaman hatırımdan geçmemiştir.

REİS — Tabii kanun dairesindedir.

ALİ RIZA BEY (Cebelibereket) — Tabii efendim.

Dr. MAZHAR BEY (Aydın) — Buradaki muamelelerin devlet memurları gibi cereyan edemeyeceğini söylediler. Fakat bunu mebuslara söylediler, yani tasrih etmediler, memurlar hakkında da böyle bir şey altında kaldığımızı bendeniz kabul edemiyorum. Bahusus avans demek, alacağı bir şeye mahsuben verilen şey demektir. Böyle iki, 3 senede alacağı maaşın yekünü kadar bir memura verilen para avans olur mu? Bu nerenin avansıdır? Böyle bir para vermek için ne gibi bir zaruret karşısında bulunmuşlar? Meclisin bir memuriyetinden 3 sene evvel infikak etmiş bir arkadaşımıza para verirken hangi usule tevfiik etmişlerdi? Bunları anlamadım. Nizamnamei dahili selâhiyetimizin hududunu çizmiştir, diyorlar. Evet, «İdare memurları masarifin tesviyesine nezaret ederler» diye bundan ibaret, bir kayıt vardır.

Bir de Meclis müddeti hitam bulur veya fesih olursa, geçen müddet zarfında yapmış oldukları icraatta onların vazifeleri devam eder. Avdetlerinde Meclise gelen heyete o zamana ait hesabı verir diyorlar. Binaenaleyh vezneyi demek istiyorlar ki, teftiş eder, etmez muhasebei teftiş eder veya etmez diye bir kayıt yoktur. Ne yapalım? Sene başında başlar, sene nihayetine kadar sarfiyat devam eder. Nihayetinde Tetkiki Hesabat Encümeni hesabı kati yapar, heyeti umumiyeye arz eder. Binaenaleyh artık bu işlere nezaret etmek vazifemiz yoktur. Nizamname bu hududu tahdit etmiştir, dışarısına çıkamayız, diyorlar. Yani insanlar böyle kendilerine bahusus bu şekilde, maddi fena şekilde bir kötülük endişesi ile çok defa bu gibi şeylerde kanunun ve nizamın haricine çıkmasına say etmez, nizamname bunu sarahahten men etmemiştir. Yalnız ita emrini verir. Nihayet teftiş etmez, tetkik etmez, parayı veriniz, sarfiyata nezaret ederseniz. Her türlü şu sizindir der ama, bir parça şüphe edip de şu bilançoğu getir, evrakı müspitesi ile beraber yap da bakayım, görevim demeyi nizamnamenin hududu dahilinde görür. Yani bu kadar geniş karınlılık olmaz.

Bendeniz onun için, memurların selahiyetlerini tecavüz ederek mesuliyet tevcih edecek kadar vazife görmeleri taraftarıyım. Mesuliyetten çok korkacak ve fakat mesuliyeti arayacak kadar mesuliyete sahip olmaları arzusundayım. Bir Meclisi Âli azası kendilerini serahaten men etmeyen nizamnamenin dahilinde aldırır, emreder, tahsil eder, şuraya buraya verir, Maliyeden aldırır, bankaya verir, sarf ettirir. Böyle sarfiyat içinde yüzmek vaziyetinde iken nizamname teftiş hakkını vermemiştir diye, ondan kaçınır. Böylesi olmaz.

REŞİT BEY (Gaziantep) — Bendeniz bir hususta tereddüt ettim de onu arz edecektim. İdare memurları beyanatlarında söylediler ki, muhasebeciye soruyoruz, alınan para sarf edilmiştir, suiistimal yoktur. Biz de buna kanaat ediyorduk. Mademki, muhasebecinin sözüne kanaat ediliyor ve muhasebeyi ve vezneyi kontrol etmeyecekse, Heyeti İdarenin teşkilinden ve bu suretle hazineyi milletten ayrıca para vermekten maksat ve fayda ne idi? (Handeler) Bendeniz bunu anlayamadım. Heyeti idarenin vazifeyi asliyesi meyanında kontrol da vardır. Ayda olmazsa hiç değilse altı ayda bir hesabata bakacaktır. Fazla para verilmişse derhal icabatı kanuniyeye tevessül edecektir. Bir mebus tahsisatı mukabilinde avans almış ise buna bir şey denmez, fakat tahsisatının fevkinde alırlarsa ve memurlar 1 senelik maaşı yerine 5 senelik avans almış bulunurlarsa, neden dolayı esbabı kanuniyeye tevessül etmemişlerdir? Yani benim anlayışım, İdare Heyetinin hiç bir vazifesi yokmuş ve sırf muhasebecinin sözü ile hareket edeceklermiş. Bunun için bendenizce bu mesele iyice tetkik ve tahkik edilmelidir. Hatta 336'dan beri gerek inşaat ve gerekse sair cihetlerden tahkikat yapılmalıdır.

REİS — Efendim başka söz isteyen yoktur. Mesele lüzumu kadar izah olunmuş ve arzu eden arkadaşlar da talep ettikleri malumatı mehmaemken almışlardır. Zaten bugünkü müzakere sırf bir tenevvür maksadı ile yapılmıştır. Esasen bu müzakere üzerine bir karar alınacak değildir. Mesele ariz ve amik tetkik ve tahkike muhtaçtır ve kanunun şekli bugün tahkik heyeti vazitası ile gerek mebus arkadaşlardan ve gerekse İdare Heyetinden lazım gelen tahkikat heyeti Heyeti Tahkikiye tarafından yapıldıktan sonra kanun dairesinde muamele icrasından ibarettir. Yani bugünkü müzakere ile sırf Meclisi Âli arkadaşları tenevvür ettiler ve lazım gelen izahatı almış oldular. Şimdi iki takrir vardır.

Mütehassıslardan müteşekkil bir encümen teşkil etsin, bu muamele ve evrak oraya tevdi edilsin diyorlar. Mesele meydandadır. Elimizde mevcut bulunan Nizamnameyi Dahiliye göre her hangi bir hadisenin sureti tahkiki ve kanuna tevfiği muayyen ve sarihdir. Bunun haricinde başka şekilde bir muamele yapmak bahusus bir cürüm tahakkuk ettikten ve bir zimmet ortaya çıktıktan sonra onun için bir encümen teşkil etmek, ancak nizamnamenin tadiline mütevakkıftır. Bidayetten beri umumi hesabata tetkik arzu edilirse o ayrı bir muamele olarak mevzubahis olur ve eskiden beri cereyan etmiş olan muameleye nazaran evrakı hesabiye tetkik ve tahkik olunur. Bugün üzerinde bulunduğumuz zimmet meselesinin ne surette intaç edileceği elimizdeki kanunlarda ve Nizamnameyi Dahilide sarih ve muayyendir. Bunun hakkında nizamnameyi tadil eder mahiyette bir usul vazetmeye lüzum yoktu. Binaenaleyh bunu teklif eden arkadaşlarımız başka bir mevzu üzerinde umumi hesabata tetkikini teklif ederler ve onu ayrı bir mesele olarak müzakere ederiz, umumi olarak.

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Yozgat) — Bendeniz arz edeyim, takririmde o mealdedir. Mazhar Müfît Beyefendi eski hesapata tetkik edilmiş ve hatta Meclisi Âlide tasdik etmiştir. Yani mesele emri vakidire demek istediler. (Gürültüler)

MAZHAR MÜFİT BEY (Denizli) — Bendeniz öyle şey demedim efendiler.

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Devamla) — Murakabe Encümeni vazifesini yapar tetkikat ve tahkikata devam eder 1336 senesinden beri hesabata tetkikidir.

REİS — Müsaade buyurun bu ayrı bir mevzudur. Burada mücrim vardır. Bir zimmet vardır ve mesele kanuna tevdi olunmuştur. Binaenaleyh mevcut usullere göre bu süratle intaç olunmak lazımdır. Bunun haricinde bir muamele yapamayız. Encümen raporu verecek; diğer evrakı verecek, Tahkik Heyeti gerek zimmet sahibini ve gerek bununla alakadar olan mebus arkadaşlarımızı tahkik edecek ve onları isticvap edecek ve neticeyi icap ederse belki Meclise bildirecek veyahut doğrudan doğruya mahkemeye gidecektir. Mahkeme işe netice verecektir. Umumi hesapata başka bir meseledir. Başka bir zimmettir. Şimdi bu mesele hakkında artık Meclisten bir karar almaya da ihtiyaç yoktur. Gayet tabii olarak bu rapor Tahkik Heyetine tevdi olunur ve Tahkik Heyeti gerek rapor münderecatını ve diğer evrakı saireyi tet-

kik ederek süratle bu iş hakkında bir karar verir. Yapılacak mesele budur.

MAZHAR MÜFİT BEY (Denizli) — Efendim, zaten muhasebe hesaplarını tetkik ediyoruz. Biz bidadyetten bugüne kadar bütün hesapları isteyeceğiz.

Meclisin birinci gününden itibaren işe bakılmasını diyeceğiz.

REİS — Muhasebe işinde de yolsuzluk görülürse muamelenin derhal aynı Heyeti Tahkikiyeye tevdi tabiidir.

MAZHAR MÜFİT BEY (Denizli) — Hay hay, zaten birinci günden itibaren isteyeceğiz.

REİS — Raporu ve merhutatı Heyeti Tahkikiyeye tevdi ediyorum.

Ruznamenizden daha başka mevad var ise de vakit gecikmiştir. Artık müzakereye devam edemeyeceğiz. Perşembe günü saat 14.00'te içtima edilmek üzere celseyi tatil ediyorum.

Hitamı İnikat Saat : 16,35

Sıra Numarası : 35

MECLİS HESAPLARININ TETKİKİ ENCÜMENİ RAPOR VE CETVELİ

Türkiye Büyük
Millet Meclisi
Meclis Hesaplarının
Tetkiki Encümeni
Karar Numarası
Kayıt Numarası

25.12.1927

Riyaseti Celileye

Yeni Dahili Nizamnamenin 64 nci maddesine tevfikân 6 Kânunuevvel 1927'den 17 Kânunuevvel 1927 ögleye kadar veznenin encümenimizce vaki olan teftişatı neticesinde bir milyon dokuz yüz beş bin dört yüz lira bir kuruş mehuzat ve yedi yüz doksan sekiz bin seksen lira altmış kuruş metfuatı olduğu bakıyenin yirmi bir bin 360 lirası İş Bankasında, 10 bin lirası kasada nakden mevcut olup iş bu meblâğında 3 bin küsur lirası gayri kabili tedavül fersude evrakı naktiyeden ibaret bulunduğu ve kısmen ihticaca gayri salih senedat olmak üzere 973 bin 133 lira 10 kuruş seneden mevcut görülmüş ve veznedarın zimmeti 102 bin 826 lira 30 kuruş olduğu anlaşılmış ve bu suretle tanzim kılınan zabıt varakası muhasebeci ve veznedara imza ettirilmiş ve ehemmiyetine mebni keyfiyet 19 Kânunuevvel 1927 tarihinde riyaseti celilerine arz edilmişti.

Hesabatı mezkûrenin tafsil ve izahını müşir bir kıta cetvel rapten takdim edilmiştir. Safifülarz zimmetin tahakkukundan sonra veznedar esnayı teftişte vezneye ait olmak üzere 8 bin liranın Cebelibereket Mebusu Ali Rıza Bey tarafından tesviye edildiğini ve bu paranın 5 bin lirasını Cebelibereket Mebusu Avni Paşanın Ali Rıza Beye muhavvel borcuna ve mütebaktisinin Ali Rıza Beyin kendi borcuna mahsup edil-

diğini ve buna ait senedatın Ali Rıza Beye iade kılındığını ifade eylemiş ise de senedatı mezkûre veznedar tarafından encümenimize iade edilmemiştir.

Bundan başka Avni Paşaya ait 22 600 liralık senedat olduğunu ifade ve ibraz eylemiş ise de mezkûr senetler ve Avni Paşanın hariçten müteatdit kesandan aldığı meblağa mahsus olduğu, şu kadar ki bu senetler parayı veren eşhas tarafından veznedar namına ciro edilerek veznedar tesviye edildiği ve Bursa Mebusu Asaf Beyde de arsa bedelinden 1 000 ve Bitlis Mebusu İlyas Sami Beyde 4 bin lira mathubu olduğu ifade edilmiş ve Divanı Muhasebat mütemetlerinden Emin Beye de 1 000 lira verildiği anlaşılmıştır. Muhasebe hesabı da teftiş ve tetkik edilmekte olduğundan neticenin ayrıca bildirileceği beyarı malumat arz olunur efendim.

Reis	Murakıp
İsparta	Denizli
Hâkim Rıza	Mazhar Müfit
Mazbata Muharriri	Aza
Van	Ankara
(Hakkı Bey Hastadır)	Halit Ferit
Aza	Aza
Konya	Kırşehir
Naim Hazım	Hazım
Aza	Aza
Kütahya	Elâziz
Ragıp	Hüseyin
Aza	Aza
Tokat	Çankırı
Mustafa	Yusuf Ziya

Lira	Krş.	
34 987	44	Meclis memurlarının avansı
3 740		Riyaseti Cumhuri Dairesi memurlarının avansı
18 007		Divanı Muhasebat Dairesi memurlarının avansı
56 734	44	Yekûn
146 683		Tespiti defter edilen divan mütemetlik avansı
2 213		Tespiti defter edilen Meclisi Milli mütemetlik avansı
7 825		Tespiti defter edilen Riyaseti Cumhuri mütemetlik avansı
46	47	Tespiti defter edilen Kütüphane Müdürlüğünün avansı
130		Tespiti defter edilen Ambar Memurluğunun avansı
7 700		Tespiti defter edilen İnşaat Mütemetliği avansı
550		Tespiti defter edilen Marangoz avansı
2 602	43	Tespiti defter edilen Daire Müdüriyetinin avansı
310		Tespiti defter edilen Ambar Memurluğunun avansı
224 794	34	Yekûn
553 375		1 Numaralı bodro mucibince azayı kiram tahsisatına verilen
54 396	50	2 Numaralı bodro mucibince azayı kiram tahsisatına verilen
5 629	02	3 Numaralı bodro mucibince Bütçe harici sarfiyatı.
68 434		4 Numaralı bodro mucibince azayı kiram tahsisatlarına avans olarak verilen
32 456		5 Numaralı bodro mucibince azayı kiram harcirahlarına avans olarak verilen
10 000		6 Numaralı bodro mucibince İstiklâl Mahkemesi avansı
949 084	86	Yekûn
13 211	75	7 Numaralı azayı kiram odun, kömür borçları
2 817	14	8 Numaralı Memurin Muhakemat Heyeti Hakkı Huzurları
1 199		9 Numaralı Memurinin odun, kömür borçları
2 210	37	10 Numaralı Mebusanı Kiram için Kooperatiften alınan malzeme fişleri.
4 609	98	11 Numaralı Kooperatiften alınan kömür bedeli
973 133	10	Yekûnu Umumi

Vezne Hesabı

Lira	Krş.	
1 905 400	01	Veznenin zimmeti
798 080	60	Veznenin matlubu
1 107 319	41	Veznenin bakiyei zimmeti

Lira	Krş.	
21 360		Banka da mevcut
10 000		Kasa da mevcut
973 133	10	Seneden mevcut
1 004 493	10	Mevcutat

1 004 493	10	
102 826	31	Vezne açığı

3 100 liralık ayrıca beheri 20'şer liralık olmak üzere 155 adet Hazine tahvilâtı mevcuttur.

Meclis Hesaplarının Tetkiki
Encümeni Reisi
İsparta Mebusu
Hâkim Rıza

